

Engerdal kommune
helt naturlig

PLANPROGRAM

PLAN FOR FOREBYGGENDE ARBEID

ENGERDAL KOMMUNE

Innholdsfortegnelse

Innledning.....	3
Formål med planen.....	3
Bakgrunn	3
Overordnede føringer	3
• Barnevernsreformen - en oppvekstreform	4
• Plan for det forebyggende arbeidet	4
• Endringer i velferdstjenestelovgivning	5
Overlappende kommunalt planarbeid	5
Organisering av arbeidet med planen	6
Medvirkning.....	6
Fremdrift og politisk behandling av planen	7
Disposisjon for plan for forebyggende arbeid	8

Innledning

Dette dokumentet inneholder et planprogram som legger føringer for hvordan plan for forebyggende arbeid skal utarbeides i Engerdal kommune. Planprogrammet gjør rede for formålet med planarbeidet, planprosessen med frister og deltakere og medvirkning, Planprogrammet beskriver hensikten med planarbeidet og gir oversikt over hvilke temaer som inngår i planarbeidet, med tanke på å gi mest mulig forutsigbare rammer for planarbeidet. Forslag til planprogram sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn.

Formål med planen

I forbindelse med barnevernsreformen, som trådte i kraft 1.1.22, er det nå lovfestet i Barnevernloven § 3 -1 at kommunestyret skal vedta en plan for kommunens arbeid for å forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer. Denne planen skal forankres i kommuneplanen og inngå i kommunens planstrategi.

Dette vil bidra til en overordnet forankring av det forebyggende tilbudet og fordelingen av kommunens ressurser til dette arbeidet. Det vil dessuten være et viktig verktøy for å sikre forpliktende og systematisk innsats for å legge til rette for helhetlige tjenester og tverrfaglig samarbeid.

Bakgrunn

Gjennom barnevernsreformen og ny lov har kommunene fått et større ansvar for barnevernet og for at det forebyggende tverrsektorielle samarbeidet skal styrkes. Barnevernsreformen omtales derfor også i stor grad som en oppvekstreform.

Den nye barnevernsloven tydeliggjør kommuneledelsens ansvar for barnevernet og reformen gir kommunene et større ansvar både faglig og økonomisk. Det økte økonomiske ansvaret vil bare delvis bli kompensert gjennom rammetilskuddet til kommunene. Hvordan tilskuddet kan brukes på beste måte blir opp til den enkelte kommune. Mest lønnsomt vil det være å satse på lokal forebygging og gode tiltak og tilpasset hjelp i nærmiljøet.

Overordnede føringer

Forebygging er en investering i fremtiden. For å lykkes med å gi barn og unge likeverdige muligheter til et godt liv er det helt nødvendig at tjenestene jobber sammen, med utgangspunkt i en helhetlig forståelse av utfordringene og av menneskene som står ovenfor dem.

Arbeidet som gjøres i forbindelse med prosjektet «Våg å se, våg å handle» vil bidra til innhold til planen. Planarbeidet og den endelige planen vil også være viktig for å nå målsettinger innenfor helse og oppvekst i kommunen.

- Alle barn og unge skal sikres en god oppvekst som er preget av profesjonell samhandling mellom aktørene som utgjør laget rundt barnet.

- **Barnevernsreformen - en oppvekstreform**

Med reformen får kommunene mer ansvar på barnevernsområdet. Reformen skal bidra til å styrke arbeid med forebygging og tidlig innsats og er forankret i Prop. 73 L (2016–2017) Endringer i barnevernloven (barnevernsreform) og Innstillingen Innst. 354 L (2016–2017).

Reformen regulerer først og fremst barnevernet, men målene i reformen nås gjennom endringer i hele oppvekstsektoren i kommunene. Samlet sett er barnevernsreformen i realiteten en oppvekstreform, hvor kommunene tilrettelegger for tverrfaglig samhandling mellom ulike kommunale tjenester og nivåer.

Det overordnede målet i oppvekstreformen er at flere utsatte barn og familier får den hjelpen de trenger på et tidlig tidspunkt og at tilbudet i større grad skal tilpasses lokale forhold.

Mer spesifikt har barnevernsreformen som mål at:

- Kommunene skal styrke arbeidet med tidlig innsats og forebygging.
- Hjelpen skal bli bedre tilpasset barn og familiers behov.
- Rettsikkerheten til barn og familier skal bli godt ivaretatt.
- Ressursbruken og oppgaveløsningen i barnevernet skal bli mer effektiv.

Et av målene med reformen er at kommunene skal styrke arbeidet med tidlig innsats og forebygging. Tidlig innsats, med tiltak som er godt tilpasset barnas og familiens behov, er først og fremst en investering i innbyggernes velferd, men må også ses på som en investering som kan spare kommunen for mer inngripende og kostbare tiltak senere.

Den nye loven tydeliggjør at det er kommunen, og ikke barnevernstjenesten, som har ansvar for å forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer. Det er den øverste politiske og administrative ledelsen i kommunen som har det overordnede ansvaret for at kommunen oppfyller sine lovpålagte plikter. Kommuneledelsen, både den administrative og den politiske ledelsen, skal kunne etterspørre nødvendig informasjon og sette i verk tiltak for at kommunen skal oppfylle pliktene i loven.

- **Plan for det forebyggende arbeidet**

Departementet legger til grunn at den forebyggende planen skal kunne inngå i de ordinære prosessene etter plan og bygningsloven.

Det stilles krav om at kommunestyret skal vedta en plan for det forebyggende arbeidet.

Kommunestyret skal avgjøre hvilken rolle barnevernstjenesten skal ha i forebyggende arbeid, utover de oppgavene barnevernsloven legger til barnevernstjenesten. Lovkravene skal samlet sett bidra til at kommunene styrker det helhetlige forebyggende arbeidet, samtidig som barnevernstjenestens innsats rettes mot barna og familiene som trenger det mest.

Planen for det forebyggende arbeidet skal forankres i kommuneplanen og skal inneholde en beskrivelse av:

- overordnende mål og strategier for det helhetlige tjenestetilbudet

- hvordan ansvaret skal fordeles mellom etatene
- hvordan oppgaveløsingen skal organiseres
- hvordan ulike etater skal samarbeide.

I Prop. 133 L (2020–2021) er det presisert at ansvaret etter barnevernsloven gjelder forebygging av omsorgssvikt og atferdsproblemer, og ikke det forebyggende arbeidet i sin helhet. Samtidig vet vi at de mest effektive forebyggende tiltakene handler om primærforebygging og universelle tiltak som sikrer gode tjenester for alle barn og unge. Jo tidligere det forebyggende arbeidet settes inn, jo bredere og mindre definert blir målgruppen. Planarbeidet vil derfor innbefatte et definisjons- og avgrensingsarbeid med mål om å lage en plan som kommer hele det forebyggende arbeidet i Engerdal til gode, samtidig som den ivaretar den mer avgrensede målgruppen for barneverntjenesten.

• Endringer i velferdstjenestelovgivning

For å styrke oppfølgingen av utsatte barn, unge og deres familier har Stortinget vedtatt nye bestemmelser om samarbeid, samordning, barnekoordinator og individuell plan (prop. 100 L (2020–2021)). Lovendringer i 14 velferdstjenestelover trådte i kraft 1.8.22 og skal sikre bedre samhandling og samordning av tjenester til barn og unge.

Overlappende kommunalt planarbeid

Det vil være viktig å se planarbeidet i sammenheng med annet planarbeid som foregår parallelt og som berører barn og unge. FN's bærekraftsmål, Barnekonvensjonen og prosjektet «Våg å se, våg å handle» er også sentralt i dette arbeidet.

Planer og planarbeid som er spesielt aktuelle:

- Oppvekstplan
- Helse og omsorgsplan
- Kommuneplanens samfunnsdel
- Samhandlingsmodellen
- BTI – handlingsveileder
- Handlingsplan mot vold i nære relasjoner
- Alkoholpolitisk og rusforebyggende handlingsplan

Plan for forebyggende arbeid kan hende den vil tangere annet pågående planarbeid som har overlappende formål og målgrupper. Denne planen vil være nært knyttet til andre planer innenfor helse og oppvekst.

Det jobbes kontinuerlig med å skape bedre oversikt og tilgjengelighet i kommunens planportefølje, blant annet gjennom kommunens kvalitetssystem Netpower

Organisering av arbeidet med planen

Ansvarlig for planen er sektorleder for oppvekst og utvikling, i tett samarbeid med sektorleder for helse og mestring.

Arbeidsgruppe

Arbeidsgruppa skal utarbeide planforslag

- 1 representant fra helse
- 1 representant fra barnehage
- 1 representant fra skole
- 1 representant fra barnevernet
- 1 representant fra frivilligsentralen

Arbeidsgruppen kan involvere andre aktuelle deltagere i planarbeidet.

Aktuelle fora å bruke kan være:

- Ledergruppene i oppvekst og helse
- Nettverksgruppa for private og kommunale barnehager
- BUTE – Barn og unge, tverretattlig team Engerdal

Referansegruppe

Orienteres underveis i planarbeidet, kan komme med innspill til arbeidet og delta i arbeidsgruppen ved behov:

- Kommunedirektøren
- Sektorleder oppvekst og utvikling
- Sektorleder helse og mestring
- Tillitsvalgte

Medvirkning

Under er en oversikt over målgrupper og metoder for medvirkning inn i planarbeidet. Oversikten er ikke utfyllende ettersom det kan dukke opp uforutsette muligheter for medvirkning underveis som det er viktig å kunne legge til rette for.

- Ungdomsrådet er kommunens overordnede medvirkningsorgan for barn og unge og vil derfor bli involvert i planarbeidet.
- Medvirkning av barn, unge og foreldre:
Gjennom etablerte fora som f.eks. elevråd, FAU og SU.
- Medvirkning av medarbeidere:
Gjennom f.eks. workshop om og veien videre i det forebyggende arbeidet
- Planen vil ellers følge ordinær planprosess med høring.

Fremdrift og politisk behandling av planen

Aktivitet	Beskrivelse	Periode
Planprogram	Sak om å legge forslag til planprogram på høring og offentlig ettersyn. Politisk behandling.	Mai/juni 23
Varsel om oppstart og høring av planprogram,	Sende planprogram på høring og gjøre kjent at forslaget er lagt til offentlig ettersyn Høringsperiode 6 uker	Høring uke 25 til uke 31
Sak om å fastsette Planprogram	Sak i Ungdomsrådet Politisk behandling der planprogrammet fastsettes.	September 23
Utarbeide planforslag	Arbeidsgruppa med sine samarbeidspartnere utarbeider planforslag. Informasjon, innspill og medvirkning.	Høsten 23 – august til desember
Planforslag til behandling	Sak i Ungdomsrådet Sak om å legge planforslag på høring. Politisk førstegangs-behandling	Januar 24 (uke 3/4)
Høring og offentlig ettersyn.	Sende planforslag på høring og gjøre kjent at forslaget er lagt til offentlig ettersyn	Høring uke 4-9 2024
Høringsperiode (6 uker)		Frist 29.02.24
Bearbeide planforslag etter Høring	Arbeidsgruppa ; behandling av høringsinnspill, evt. endring av planforslaget.	uke 9-11 2024
Sak om å vedta planforslag - sluttbehandling	Sak i Ungdomsrådet Politisk behandling der planen sluttbehandles av kommunestyret.	Mars/april 2024

Disposisjon for plan for forebyggende arbeid

Skisse til disposisjon for innholdet i planen er laget på bakgrunn av hva andre kommuner har jobbet frem i lignende arbeid. Denne vil kunne bli revidert blant annet på bakgrunn av høringsinnspill

1. Bakgrunn og rammebetingelser

- Bakgrunn for planen og føringer
- Oppvekstreformen
- Tilstandsrapport for barneverntjenesten
- Data fra oppvekst- og folkehelseprofiler og Ungdata og andre aktuelle undersøkelser
- Definisjoner av begreper som omsorgssvikt, atferdsproblemer m.fl.
- Hva er forebygging, definisjon og avgrensninger
- Mål og strategier

2. Samhandling

- Nasjonalt nivå
- Kommun nivå
- Tjenestenivå
- Individnivå (handlingsveiledere og BTI)

3. Tiltak og organisering av det forebyggende arbeidet

Skal beskrive :

- hva har vi og hva trenger vi
- hvordan arbeidet skal organiseres og fordeles mellom etatene i kommunen
- hvordan etatene skal samarbeide og samhandle
- status og utfordringsbilde i Engerdal

4. Gjennomføring

- Økonomiske og administrative konsekvenser
- Framdriftsplan

